

Společná zemědělská politika v letech 2014-2020

1.díl

Společná zemědělská politika po reformě – I. a II. pilíř

8.7.2014

Ministerstvo zemědělství zahajuje sérii článků, ve kterých představí novou Společnou zemědělskou politiku EU pro období 2015 až 2020.

Reforma SZP

Reformovaná SZP pro období 2015 – 2020 umožní členským státům ve větší míře rozhodovat o nastavení přímých plateb v rámci prvního pilíře, přičemž většina rozhodnutí musí být oznámena Evropské komisi (EK) do 1. srpna 2014. V současné době probíhá dokončování rozhodnutí o přímých platbách s ohledem na jejich implementaci na národní úrovni.

Druhý pilíř SZP - rozvoj venkova - bude i v následujícím programovém období 2014-2020 financován prostřednictvím Programu rozvoje venkova (PRV). Jeho příprava včetně projednávání s partnery na národní úrovni finalizuje, programový dokument je postupně aktualizován, aby reflektoval aktuální verze právních a strategických dokumentů Evropské unie a České republiky i připomínky partnerů.

Legislativa – aktuální stav

Nejdůležitější předpisy Evropské unie pro I. a II. pilíř (tzv. soubor základních aktů) představuje pro přímé platby nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, pro rozvoj venkova nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 a pro oba pilíře nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013. Tato nařízení byla schválena v prosinci 2013 po dvouletém projednávání mezi Evropskou Komisí, členskými státy i Evropským parlamentem (EP). Schválení předcházela politická dohoda na jednání Rady ministrů pro zemědělství a rybnářství v Lucemburku 25. června 2013, čímž vznikl politický mandát k uzavření meziinstitucionální dohody s EK a EP 26. června 2013. Dne 24. září 2013 bylo dosaženo v rámci neformálního dialogu mezi těmito institucemi finální dohody k návrhu nařízení pro přímé platby, společnou organizaci trhu, program rozvoje venkova a horizontální oblast. Návrhy byly následně schváleny Výborem pro zemědělství a rozvoj venkova EP 30. září 2013 na plenárním zasedání EP 20. listopadu 2013.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

Prováděcí předpisy, které stanovují podrobnější podmínky na úrovni EU, tzv. delegované akty, byly ze strany Komise uzavřeny v březnu 2014 a po uplynutí dvouměsíční lhůty pro připomínky EP a Rady byly schváleny. Prováděcí (implementační) nařízení byla postupně schvalována v květnu a červnu 2014.

V rámci přímých plateb představuje delegované nařízení (EU) č. 639/2014 souhrn všech pravomocí převedených na Evropskou komisi a upřesňuje základní nařízení v rámci aktivního zemědělce, jednotné platby na plochu, ozelenění, platby pro mladé zemědělce, dobrovolné podpory vázané na produkci atd. Prováděcí nařízení (EU) č. 641/2014 upravuje např. ozelenění nebo dobrovolnou podporu vázanou na produkci. Tato nařízení byla publikována v Úředním věstníku EU 20. června 2014.

Delegované nařízení (EU) č. 640/2014 doplňující nařízení (EU) č. 1306/2013 se týká integrovaného administrativního a kontrolního systému, kontrol a sankcí cross-compliance atd. Prováděcí nařízení se dotýká podávání žádostí o platby, kontrol na místě, výběru vzorků ke kontrole atd. Delegované nařízení bylo publikováno v Úředním věstníku 20. června 2014, u prováděcího nařízení se publikace očekává na konci června.

Pro rozvoj venkova byl prováděcí předpis (implementační akt), který stanovuje podrobné podmínky pro provádění opatření Programu rozvoje venkova včetně struktury a obsahu programového dokumentu, schválen členskými státy na jednání Výboru pro rozvoj venkova EK. Oficiální zveřejnění v Úředním věstníku, od něhož se odvíjí účinnost dokumentů, bylo ze strany EK přislíbeno v druhé polovině června 2014.

I. pilíř reformované SZP

Mezi cíle reformované SZP v rámci přímých plateb patří větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu ozelenění, generační obměna na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce nebo podpora odvětví nebo regionů, které čelí určitým obtížím či jsou nesmírně důležité z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska. SZP zároveň umožní členským státům větší míru rozhodování o zacílení finančních prostředků, včetně přesunu mezi pilíři pro přímé platby a Program rozvoje venkova.

Z pohledu České republiky došlo v průběhu vyjednávání k důležitým rozhodnutím o dobrovolnosti zastropování, snížení částky přímých plateb (degresivita) nebo snížení částky určené na finanční disciplínu, v opačném případě by aplikace těchto opatření významně ovlivnila výši finančních prostředků pro zemědělské podniky v ČR v rámci I. pilíře. Za velice pozitivní pro podporu pěstování dusík vázajících plodin lze interpretovat úspěšnou snahu ČR na zvýšení váhových faktorů v rámci plnění ozelenění z 0,3 na 0,7. Finanční alokace pro I. pilíř představuje pro ČR ročně přibližně 25 mld. Kč.

II. pilíř reformované SZP

Jedním z nových prvků programového období 2014-2020 je užší provázanost II. pilíře SZP se strukturálními fondy v tzv. Společném strategickém rámci. Strategickým dokumentem na národní úrovni, na který PRV navazuje, je Dohoda o partnerství, která představuje základní

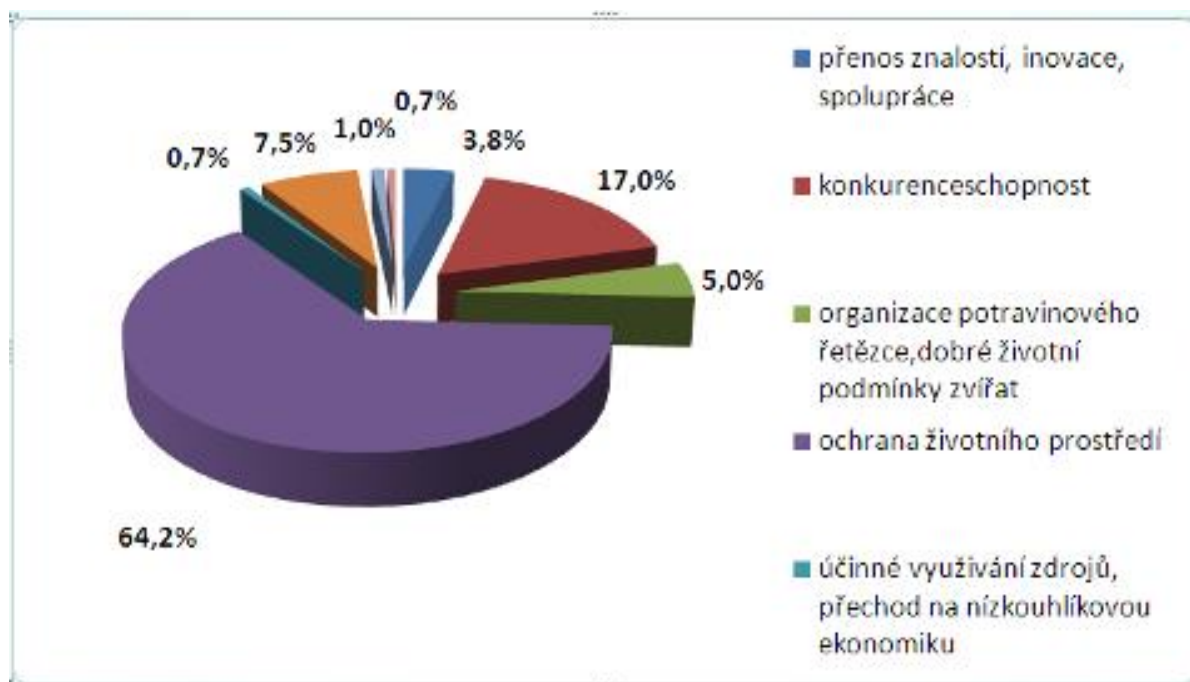

zastřešující dokument pro všechny intervence z Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR v programovém období 2014-2020. Česká republika oficiálně předložila Evropské komisi Dohodu o partnerství 17. 4. 2014 a v současné době běží tříměsíční lhůta daná právními předpisy EU pro předložení programových dokumentů. Tomuto předložení musí předcházet ex-ante hodnocení i vyhodnocení vlivu koncepce (PRV) na životní prostředí (SEA) a schválení vládou ČR.

Veřejné vypořádání připomínek k vyhodnocení SEA, které je nedílnou součástí procesu hodnocení, proběhlo dne 16. 6. 2014, konečným krokem je pak vydání stanoviska Ministerstva životního prostředí. Projednávání vládou bylo naplánováno na 9. 7. 2014, před tímto termínem pak proběhlo připomínkové řízení, kde ostatní resorty a partneři z řad nevládních organizací dostali příležitost vyjádřit svůj postoj.

Jak již bylo zmíněno, nejzazší termín předložení Evropské komisi je stanoven na 17. 7. 2014. Po tomto oficiálním předložení bude zahájen formální dialog s Evropskou komisí, v rámci kterého se dokument bude dále upravovat. Ukončení této schvalovací procedury a schválení PRV se dá očekávat začátkem roku 2015.

PRV bude financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a kofinancován z národního rozpočtu. Návrh rozpočtu programu počítá s tím, že rozpočet z EZFRV ve výši 2,170 mld. EUR bude doplněn převodem určité části rozpočtu z I. pilíře SZP – přímých plateb, a to ve výši cca 111 mil. EUR. Společně s národním spolufinancováním pak bude celkový rozpočet PRV činit cca 3,042 mld. EUR. Přesto však finanční prostředky nedosahují výše alokace předchozího programového období. Snížení prostředků se tak odráží i v cílení podpor PRV a jejich doplňkovosti z dalších operačních programů.

Podpory PRV vychází ze šesti základních priorit EU definovaných v nařízení EP a Rady č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova. K jejich naplnění byla zvolena obdobná opatření, jež byla realizována prostřednictvím PRV 2007-2013, novinkou je zařazení opatření Dobré životní podmínky zvířat.

Na podporu předávání znalostí a inovace v zemědělství, lesnictví a potravinářství (priorita 1) je cíleno cca 117 mil. EUR.^[11] Ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských a lesnických podniků (priorita 2) je určeno cca 517 mil. EUR. Na prioritu 3, která zahrnuje jednak podporu organizace potravinového řetězce a jednak podporu dobrých životních podmínek zvířat, je plánováno cca 152 mil. EUR. Nejvýraznější částka z rozpočtu, tj. 1 954 mil. EUR, bude využita v rámci priority 4 pro podporu obnovy, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím. Na podporu priority 5 pro účinné využívání zdrojů a podporu přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví je určeno cca 23 mil. EUR. Pro prioritu 6, která je zaměřena na podporu sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech a zahrnuje i realizaci strategických plánů Místních akčních skupin s využitím metody LEADER, je alokováno 230 mil. EUR. Komunitně vedený místní rozvoj bude v programovém období 2014-2020 podporován multifondově, tedy nejen z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, ale i z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu.

Pro technickou pomoc PRV je vymezeno 1 % rozpočtu. Část rozpočtu (cca 0,7 %) musí rovněž zůstat vyhrazena pro víceleté závazky z předchozího programového období u opatření, které již není v PRV implementováno, tj. pro Předčasné ukončení zemědělské činnosti.

Rozdělení rozpočtu PRV dle jednotlivých priorit

Kromě provázanosti II. pilíře SZP se strukturálními fondy nově dochází i k užšímu propojení mezi pilíři v rámci SZP navzájem. Jedná se zejména o novou složku přímých plateb – platbu na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí, tzv. ozelenění. Ozelenění je nutné zohlednit při nastavení vybraných environmentálně zaměřených plateb (podmínka zamezení dvojímu financování), jedná se např. o agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) a naopak prostřednictvím vybraných rovnocenných AEKO je možné v určitých případech plnit podmínky ozelenění.

2. díl

Nová Společná zemědělská politika upravuje systém přímých plateb, nabízí podporu investic a mladých zemědělců

16.7.2014

I. pilíř – Základní principy, II. pilíř – Podpora investic a mladých zemědělců

I. pilíř – Základní principy

Vícesložkovost přímých plateb

Na základě reformy Společné zemědělské politiky od roku 2015 dojde k zásadní změně v provázanosti I. a II. pilíře, tedy přímých plateb a Programu rozvoje venkova. Výplata přímých plateb bude podmíněna splněním podmínek aktivního zemědělce, jenž si klade za cíl zamezit čerpání finančních prostředků těmi, kteří zemědělsky neobhospodařují. Tato podmínka bude zároveň závazná i pro některé režimy v II. pilíři.

V souladu s legislativou EU je České republice přidělena průměrná roční obálka pro období 2015 – 2020 v rámci přímých plateb ve výši cca 23 mld. Kč a Programu rozvoje venkova cca 8 mld. Kč. Mezi oběma pilíři může členský stát přesouvat finanční prostředky v rámci tzv. flexibility do výše 15 % roční obálky, výjimku mají některé členské státy s možností maximálně 25% přesunu z II do I. pilíře. Česká republika předpokládá přesunutí z I. do II. pilíře 800 mil. Kč, což odpovídá cca 3,4 % roční obálky pro období 2015 až 2017 a 300 mil. Kč představujících cca 1,3 % finančních prostředků pro roky 2018 a 2019. Nově bude zavedena degresivita (krácení přímých plateb), jež sníží částky přímých plateb jednotlivých příjemců ve výši 5 % nad 150 000 EUR, které získají prostřednictvím režimu jednotné platby na plochu – SAPS. Tyto snížené částky se přesunou do II. pilíře a navýší rozpočet Programu rozvoje venkova ČR.

Stávající nastavení přímých plateb bude nahrazeno tzv. vícesložkovou platbou. Z roční obálky členského státu se nejdříve odečtou povinné platby na tzv. ozelenění (greening) 30 % a podporu pro mladé zemědělce, kterou ČR předpokládá využít na úrovni 0,2 %. Zbývající část obálky představuje platba SAPS. Pro získání greeningové platby musí jednotliví zemědělci splnit podmínky diverzifikace plodin (střídání plodin), vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu – tzv. EFA a zároveň udržení určitého podílu plochy trvalých travních porostů vůči celkové výměře zemědělské půdy. Podmínky greeningu automaticky splňují ekologičtí zemědělci. V souladu s legislativou EU bude mladý zemědělec podpořen 25% premii k platbě SAPS na jeden hektar.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

Česká republika dlouhodobě podporuje citlivé sektory prostřednictvím zejména zvláštní podpory dle čl. 68. Pro letošní rok se podařilo navýšit podporu na 6,5 %, v předchozích letech byla 3,5 %. Tato podpora je směřována na sektor brambor pro výrobu škrobu, chmele, krav bez tržní produkce mléka, mléčného sektoru a ovcí a koz. Prostřednictvím dobrovolné podpory vázané na produkci bude na období 2015 – 2020 podpora rozšířena i na další sektory jako jsou konzumní brambory, cukrová řepa, ovoce a zelenina a bílkovinné plodiny, s pokračujícím důrazem na živočišnou výrobu, která přináší přidanou hodnotu a vyšší zaměstnanost na venkově, ve výši 13 % plus 2 % na bílkovinné plodiny. Podpora oblastem s přírodními omezeními bude poskytována i nadále pouze prostřednictvím Programu rozvoje venkova, tudíž na tento režim nebudou alokovány prostředky v rámci I. pilíře.

Platební nároky versus platba na plochu (SAPS)

Dle legislativy EU mohou členské státy, které přistoupily do EU po roce 2004, pokračovat v aplikaci jednotné platby na plochu (SAPS) do roku 2020, případně zavést platební nároky v rámci režimu základní platby od roku 2018 a do té doby aplikovat SAPS, či platební nároky využívat již od roku 2015. Na základě těchto variant Česká republika zvažovala zavedení platebních nároků, které mají podobně jako SAPS vícevrstevnou strukturu platby a umožňují podpořit citlivé sektory. Nicméně s ohledem na vyšší administrativní náročnost, jako je například vedení registru, evidování transferů platebních nároků, národní rezerva apod., a skutečnost, že v případě jejich zavedení nebude mít Česká republika stejné podmínky, jako mají staré členské státy, vlivem rozdílné úrovně odlišení původní hodnoty platebních nároků, bylo rozhodnuto o prodloužení aplikace SAPS do roku 2020, což oproti platebním nárokům umožňuje, vedle podpory citlivých sektorů, poskytovat přechodnou vnitrostátní podporu v letech 2015 – 2020. V principu se jedná obdobnou podporu, jako byl tzv. Top-Up.

II. pilíř – Podpora investic a mladých zemědělců

Stejně jako v předchozím programovém období 2007 – 2013 bude i nadále pokračovat podpora realizace investic do zemědělství a potravinářství.

Podporu investic v zemědělské výrobě bude možné poskytovat v novém programovém období 2014–2020 v rámci dotačního titulu **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**. Dotaci v maximální výši 40 – 60 % z celkových způsobilých výdajů budou moci získat zemědělství podnikatelé na realizaci svých projektových záměrů v rámci živočišné i rostlinné výroby. Vyšší míru dotace budou moci získat mladí začínající zemědělci či projekty realizované ve znevýhodněných oblastech.

V případě živočišné výroby je aktuálně navrhována podpora investic pro chov skotu, prasat, ovcí, koz, drůbeže, králíků a koní, a to například stáje, jímky a hnojiště či sklady pro krmiva a steliva.

V rostlinné výrobě je plánována podpora skladovacích prostor (kromě obilných sil, jejichž další podpora již plánována není), nosných konstrukcí trvalých kultur, skleníků, fóliovníků a jiných pěstebních ploch. Mezi priority bude patřit podpora živočišné výroby, ovoce a zeleniny, včetně brambor.

Nově plánujeme dotovat i pořízení speciálních mobilních strojů pro zemědělskou výrobu.

Mezi hlavní podmínky pro získání dotace bude patřit předložení kvalitně zpracovaného projektu s vyhodnocením přínosů projektu vůči naplňování cílů daného opatření Programu rozvoje venkova či splnění podmínek finančního zdraví u projektů nad 1 mil. Kč celkových způsobilých výdajů.

Na zvýšení efektivity výroby a celkové konkurenceschopnosti malých a středních podniků v oblasti zpracování zemědělských produktů bude zaměřen dotační titul **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**.

Podpora navazuje na stávající opatření Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům a většina základních podmínek zůstane zachována. O dotaci budou moci požádat zemědělci i zpracovatelské podniky spadající do kategorie malých a středních podniků a projekty budou moci být zaměřené pouze na zpracování primárních zemědělských produktů (tzv. „annexových“). Příkladem takového projektu je například výstavba či modernizace jatek, mlékárny, mlýna, zpracování ovoce a zeleniny nebo výroba krmných směsí. Využití moderních technologií umožní až 40 % dotace na investice do zařízení pro výrobu potravin a krmiv, pro jejich finální úpravu, balení, značení a skladování konečných produktů i surovin potřebných pro výrobu. Jako ve všech investičních opatřeních i zde budou muset žadatelé podávající projekt s celkovými výdaji přesahujícími 1 mil. Kč prokázat finanční zdraví podniku a vypracovat podnikatelský plán, ze kterého budou zřejmé hlavní přínosy projektu a finanční plán investice.

Oproti stávajícímu období bude nově důraz kladen nejen na zvýšení efektivity výroby, ale i na zkrácení dodavatelských řetězců, což bylo důvodem pro rozšíření způsobilých výdajů o investice související s uváděním produktů na trh, včetně marketingu. Pro účely zvýhodnění před ostatními projekty bude za krátký dodavatelský řetězec považován pouze takový způsob dodání výrobku, kdy mezi zemědělcem, který vyprodukoval základní suroviny pro výrobek, a prodejcem tohoto výrobku konečnému spotřebiteli, bude maximálně jeden mezičlánek (např. zpracovatel, či zprostředkovatel). Nově by měly být zvýhodněny projekty zaměřené právě na zkrácení dodavatelského řetězce v rámci místních trhů, čímž by byla podpora zacílena kromě jiného i na produkci regionálních potravin.

Stejný typ investic jako u titulu 4.1.1 bude podporován i v operaci **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. V této operaci však budou moci získat maximální dotaci ve výši 45 tis. EUR pouze mladí začínající zemědělci ve věku do čtyřiceti let, kteří poprvé zahajují činnost, mají zemědělskou kvalifikaci (případně mají možnost si ji doplnit), a kteří maximálně 36 měsíců provozují zemědělskou výrobu. Žadatelé budou moci být pouze subjekty plnící definici mikro nebo malého podniku. Nad rámec investic v operaci 4.1.1 jsou zde plánovány jako způsobilé i výdaje na nákup zemědělské půdy, hospodářských zvířat, či krmiv, osiv a hnojiv.

Zásadní novinkou oproti programovému období 2007 – 2013 je stanovená minimální velikost podniku žadatele jako kritérium přijatelnosti pro vstup do opatření. Tato minimální velikost bude definována dosažením určité minimální hodnoty standardní produkce (založené na výměře zemědělské půdy a množství hospodářských zvířat) již při podání Žádosti o dotaci. Další podmínkou bude předložení podnikatelského plánu, jehož realizaci žadatel musí zahájit

do devíti měsíců od podání Žádosti o dotaci. Nastavení dotačního titulu tak reflektuje představu Evropské komise, podle které je cílem podpory spíše převzetí stávajícího podniku mladým zemědělcem než vznik zcela nových farem.

3. díl

System základních plateb, minimální požadavky a přechodná vnitrostátní podpora. Dotační podpora lesního hospodářství do roku 2020

23.7.2014

I. pilíř – Základní platby, II. pilíř – Lesy a podpora lesního hospodářství v letech 2015 - 2020

System základních plateb

Základní platba

V předchozím článku jsme informovali o jedné z hlavních změn reformované Společné zemědělské politiky, a to o vícesložkovém modelu, ve kterém je základním prvkem tzv. základní platba. Zatímco doposud naši zemědělci znali pouze SAPS (jednotná platba na plochu zemědělské půdy), v novém nastavení se přímé platby rozrostly o další složky, některé povinné, některé k rozhodnutí pro členskou zemi. Přitom možnost zachování SAPS byla v průběhu diskuze o reformě jedním z hlavních požadavků většiny nových členských států Evropské unie, která tak byla zakotvena do legislativy.

Ministerstvo zemědělství zvolilo cestu pokračovat v dosud zavedené a dobře osvědčené platbě SAPS až do roku 2020. Protože postup stanovení sazby SAPS bude na rozdíl od minulosti odlišný, tím i výše sazby, pojďme si systém představit blíže.

Jednotlivé členské země mají evropským nařízením přidělenou částku tzv. národní obálky. Pro Českou republiku je stanovena obálka přímých plateb průměrně ve výši téměř 24 miliard korun (875 mil. EUR) ročně. Z této částky je třeba odečíst prostředky převáděné v letech 2015-2019 do rozpočtu Programu rozvoje venkova a také oddělit 15 % prostředků určených pro podporu citlivých komodit, tzv. dobrovolné podpory vázané na produkci. Od základní obálky přímých plateb se dále odečítají prostředky vyčleněné pro podporu mladých zemědělců, což bude odhadem 0,2 % obálky a zejména nová významná složka přímých plateb směřující na

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

ozelenění, která činí 30 % obálky. Výsledná část pak představuje základnu, z níž se bude vyplácet SAPS.

Podle předběžných odhadů bude pro platbu SAPS v letech 2015 – 2020 každoročně k dispozici obálka v průměrné výši cca 12,7 mld. Kč (463 mil. EUR), což předběžně odpovídá sazbě cca 130 EUR/ha. Nicméně konkrétní výše sazby SAPS v Kč/ha v jednotlivých letech bude záviset především na počtu žádostí o platby, resp. počtu způsobilých ha a v neposlední řadě na vývoji směnného kurzu koruny vůči euru. K výše uvedené sazbě 130 EUR/ha je důležité připomenout, že při splnění podmínek, např. povinného ozelenění, se k ní připočtou další složky přímých plateb a výsledná sazba se tak přiblíží té současné.

Pro doplnění uvádíme přehled sazeb SAPS a výše vnitrostátních stropů na přímé platby v letech 2007-2013.

Rok	Výše vnitrostátních stropů na PP (mil. EUR)	Z toho obálky na SAPS (mil. EUR)	Sazba SAPS (EUR/ha)
2007	377,919	355,384	101,40
2008	470,463	437,762	124,60
2009	559,622	517,895	147,43
2010	654,241	581,177	165,07
2011	739,941	667,365	189,32
2012	832,144	755,659	214,28
2013	909,313	832,828	235,86
2014 ¹⁾	875,305	773,751	218,88

¹⁾ odhad

Minimální požadavky:

Aby dotační systém přímých plateb fungoval efektivně, například aby nebyly s vysokými náklady vypláceny zanedbatelné částky, stanovuje evropská legislativa povinnost členským zemím definovat tzv. minimální požadavky. V praxi to je stanovení minimální částky, která může být jako přímá platba vyplácena, tzn. pokud by částka dotace měla být nižší, nebude vůbec vyplácena. Případně může být tato podmínka vymezena jako určitá minimální výměra zemědělské půdy, na níž se přímé platby poskytují.

SAPS se dosud vyplácel při splnění výměry alespoň 1 ha a při minimální částce dotace 100 EUR (cca 2740 Kč). V zájmu zachování kontinuity zůstanou i nadále základními podmínkami, tj. minimálními požadavky, výměra alespoň 1 ha a minimální částka 100 EUR. Hektarové omezení se samozřejmě netýká těch zemědělců, kteří budou čerpat podporu na živočišnou výrobu prostřednictvím dobrovolné podpory vázané na produkci.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

Pro úplnost doplňujeme, že v souladu s právními předpisy bylo možné zpřísnit nastavení až na 5 ha jako minimální oprávněné výměry nebo 200 EUR (cca 5480 Kč) jako minimální částky přímých plateb.

Přechodná vnitrostátní podpora

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP), dříve tzv. top-up, umožňuje novým členským státům, včetně ČR, podpořit citlivé sektory zemědělství. Poskytuje se výhradně z národního rozpočtu a v praxi představuje pokračování národních doplňkových plateb k přímým podporám. Podpora se zaměřuje na sektor přeživkavců, krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka, ovcí a koz, chmele, brambor pro výrobu škrobu a zemědělskou půdu. K novinkám pro letošní rok, patří, že evropská legislativa již nepočítá oproti předchozím rokům 2012 a 2013 s uplatněním tzv. modulace, tj. snížení platby. Proto bude možné dotčeným sektorům vyplatit částky bez dalšího krácení v objemu cca 936 milionů korun.

Lesy a dotační podpora lesního hospodářství v letech 2015 -2020

Nedílnou součástí Programu rozvoje venkova na období 2014 - 2020 (PRV 2014 - 2020) je oblast lesnictví. Evropská lesnická politika uvedená v dokumentu Nová strategie EU v oblasti lesnictví ze září 2013 vyzývá, aby členské státy využily příležitosti, které jim poskytuje nové nařízení o podpoře pro rozvoj venkova č. 1305/2013 a zaměřily se na modernizaci lesnické techniky a technologií, zmírňování změny klimatu, zachování genetických zdrojů, ochranu lesů, vytváření nových zalesněných ploch a obecně řečeno na podporu trvale udržitelného lesního hospodářství zahrnující mimo jiné i zvýšení odolnosti lesních ekosystémů, ekologické hodnoty a potenciálu lesních porostů, ochranu půdy a regulaci kvality a kvantity vody.

Pro období 2014 – 2020 jsou všechny tyto aspekty zohledněny v programovém dokumentu PRV 2014 -2020 a uskutečňovány prostřednictvím jednotlivých opatření, která poskytují podporu široké škále žadatelů na zvýšení konkurenceschopnosti lesnictví a na trvale udržitelné hospodaření v lesích. Všechna opatření jsou environmentálně zaměřena.

Jednotlivé typy podpory

Nejdelší tradici podpory z evropských fondů má operace **8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů**, která navazuje na předchozí programové období a umožní zemědělcům popřípadě vlastníkům zemědělské půdy, získat podporu na zalesnění jejich pozemků, včetně podpory na péči o takto založené porosty po dobu 5 let a náhradu za ukončení zemědělské činnosti po dobu 10 let. Zacílením na vymezenou vrstvu vhodnou pro zalesnění dojde ke snížení erozních vlivů, udržení či zvýšení biodiverzity a ke snížení dopadů klimatické změny včetně sekvestrace uhlíku (zachycování, ukládání uhlíku), retence (zadržování) vody v krajině a zlepšení malého vodního cyklu.

Další skupina opatření také navazuje na minulé programové období. Jedná se o **podporu lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření**. Negativní dopady

klimatické změny a extrémních meteorologických jevů snižují stabilitu a produkci i další celospolečenské funkce lesních porostů. V případě povodňových situací se projeví následky i níže v povodích. To je důvodem pro poskytnutí podpory až do výše 100 % způsobilých výdajů a žadatelé mohou být i státní podniky.

V rámci operace **8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích** bude možno realizovat účinná opatření přírodně-technického charakteru, která budou předcházet škodám v případě kalamitní situace, a to především v oblastech ohrožených extrémními klimatickými jevy. Způsobilými výdaji budou např. výstavby a opravy retenčních nádrží a objektů hrazení bystřin, případně další preventivní protipovodňová a protierozní opatření na drobných vodních tocích a v jejich povodích.

Operace **8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách** zajistí obnovu po abiotických, především po větrných kalamitách. U této operace budou uznatelnými výdaji odstraňování poškozených lesních porostů určených k rekonstrukci, příprava ploch před zalesněním a umělá obnova na plochách po kalamitních těžbách včetně ochrany založených porostů.

K odstraňování škod po kalamitách také přispěje operace **8.4.2.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi**. Z podopatření bude možno realizovat projekty odstraňující škody způsobené povodněmi na objektech hrazení bystřin a hrazení a stabilizaci strží, na lesních cestách a souvisejících objektech, případně sanovat další škody způsobené povodněmi na malých vodních tocích a v jejich povodích.

Zlepšení životního prostředí a plnění společenských funkcí lesů zajistí opatření **Investice ke zvýšení odolnosti a ekologické hodnoty lesních ekosystémů**.

Operace **8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin**, z které bude financována částečná úhrada nákladů na mechanickou ochranu melioračních a zpevňujících dřevin, tzv. oplocenky, zajistí zvýšení podílu melioračních a zpevňujících dřevin (jedná se zpravidla o listnaté dřeviny a jedle), které mají pozitivní vliv na půdu, vodu a stabilitu porostů.

V rámci operace **8.5.2 Neproduktivní investice v lesích** dojde mimo posílení rekreační funkce lesa pro širokou veřejnost a usměrňování návštěvnosti území a ochraně navštěvovaných porostů a také k částečné podpoře zaměstnanosti na venkově. Uznatelnými (způsobilými) výdaji budou např. značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty, zřizování odpočinkových stanovišť, přístřešků a informačních tabulí.

Dlouhodobým a extrémním imisním zatížením došlo v exponovaných územích (imisní oblasti příhraničních hor, např. Krušné hory) k poškození a následnému rozpadu původních lesních porostů na ploše více než 40 tis. ha. Důsledkem pozměněné druhové skladby a též částečným použitím nevhodné proveniencie dochází v současnosti ke zhoršování zdravotního stavu, rozpadu a ztrátě funkčnosti těchto porostů. Tuto situaci alespoň částečně pomůže řešit operace **8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin**. Financování bude zahrnovat odstranění náhradního nevhodného porostu za účelem obnovy, přípravu ploch před zalesněním a umělou obnovu sadbou přirozenými druhy dřevin.

Konkurenceschopnost lesnictví bude podpořena prostřednictvím několika operací zaměřených na pořízení strojů, technologií a budování infrastruktury. Operace **8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství** je zaměřena na investice do lesní techniky a postupy práce, které zvyšují hospodářskou hodnotu lesů prostřednictvím využití šetrnějších technologií a strojů při hospodaření v lesích, omezujících poškození lesní půdy a porostů. Způsobilými výdaji budou stroje a technologie pro obnovu, výchovu a těžbu lesních porostů, stroje pro zpracování potěžebních zbytků a technologie a zařízení pro lesní školkařskou činnost na lesní půdě. Podmínkou poskytnutí podpory bude hospodaření podle lesních hospodářských plánů a osnov. Projekty bude možné realizovat v soukromých, obecních nebo krajských lesích. Operace **8.6.2 Technické vybavení dřevozpracujících provozoven** bude zaměřena na zvýšení efektivity malých dřevozpracujících provozoven, které produkují výrobky s větším podílem přidané hodnoty, hrají významnou roli při zvýšení ekonomické životaschopnosti a konkurenceschopnosti ve venkovských oblastech a zároveň přispívají k tvorbě nových pracovních míst. Podporována bude výstavba nebo modernizace dřevozpracujících provozů, zejména strojní vybavení pil a stroje a technologie sloužící k sušení, páření a impregnování masivního dřeva. Příjemce dotace bude muset splňovat definici mikro nebo malého podniku.

Operace **4.3.2 Lesnická infrastruktura** bude zaměřena na modernizaci a budování lesnické infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty lesních cest. Projekty bude možné realizovat v soukromých, obecních nebo krajských lesích.

Poslední skupinou je opatření Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů. Jedná se o dvě plošné operace, u kterých bude plněn závazek žadatele po dobu pěti let, za který bude každoročně vyplácena jednotná sazba. Operace **15.1.11 Zachování porostního typu hospodářského souboru** bude kompenzovat zvýšené náklady a snížené výnosy vyplývající ze zachování porostního typu hospodářského souboru místo jeho přeměny na porostní typ hospodářského souboru s nižší ekologickou hodnotou, a to s cílením na území ZCHÚ a oblasti Natura 2000. Druhá operace **15.2.1 Ochrana a reprodukce genofundu lesních dřevin** zajistí kompenzaci zvýšených nákladů a snížených výnosů souvisejících s ochranou a reprodukcí genofundu lesních dřevin, konkrétně s ekologicky šetrným sběrem reprodukčního materiálu lesních dřevin z uznaných zdrojů.

4. díl

Dotace pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními (tzv. LFA) a platby na tzv. ozelenění neboli greening (část. I)

29.7.2014

další informace k nové SZP

Dotace na tzv. ozelenění neboli greening (část. I)

V dnešním pokračování série článků o tom, co se v dotačních podmínkách změní od příštího roku, si vysvětlíme další ze složek přímých plateb, a to platbu za plnění podmínek zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí – ozelenění neboli častěji skloňovaný greening. Zavedení greeningových pravidel má zemědělce orientovat k hospodaření šetrnějšímu k životnímu prostředí. Hovoří se o něm jako o novém prvku reformované Společné zemědělské politiky, ale řada greeningových podmínek se už dosud uplatňovala v praxi například prostřednictvím GAEC nebo některých jiných dotačních titulů.

U greeningové platby je důležité upozornit na to, že zemědělci nepřísluší automaticky, ale je podmíněná naplněním určitých postupů. Některé z nich jsou povinně stanovené legislativou a některé volitelné z širší nabídky možností.

Základní pravidla greeningu vyplývají z nařízení pro přímé platby č. 1307/2013 a jeho prováděcích předpisů. Na národní úrovni se potom upřesňují technické detaily jako např. lhůty, agrotechnické postupy apod. Nastavování jednotlivých podmínek přitom probíhá s důrazem na praxi a pokud možno nekomplikované postupy, tedy tak, aby greening co nejméně omezil konkurenceschopnost českých zemědělských podniků.

Na greeningovou platbu je určena nezanedbatelná část národní obálky pro přímé platby, celých 30 %. Platba se váže k podání jednotné žádosti a stejně jako SAPS, bude mít plošný charakter. Ale jak už jsme upozornili, v plné výši na ni budou mít nárok pouze zemědělci, kteří splní všechny podmínky. Povinnosti greeningu se netýkají zemědělců hospodařících v systému ekologického zemědělství, kteří mají z legislativy na platbu nárok automaticky. Konkrétní sazba se každoročně vypočte vydělením celkové národní částky přímých plateb počtem způsobilých hektarů SAPS a její výši také ovlivní vývoj směnného kurzu koruny vůči euru.

Greening obsahuje tři základní složky: diverzifikaci plodin, zachování výměry trvalých travních porostů a plochy využívané v ekologickém zájmu (EFA - ecological focus area). Pokud jde o podmínky diverzifikace plodin, odvíjí se od velikosti výměry, na níž zemědělec hospodaří, a blíže si je vysvětlíme v příštím pokračování článků. Další podmínkou greeningu je vyčlenění

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

ploch EFA, kterými jsou například krajinné prvky, pásy kolem lesů, okraje polí atd. Cílem vyčlenění těchto ploch je především zachování a zlepšení biologické rozmanitosti při zemědělském hospodaření. Konkrétním podmínkám a postupům EFA se opět budeme věnovat v dalších článcích. Třetí greeningová složka, zachování trvalých travních porostů, bude sledována na národní úrovni jako podíl výměry trvalých travních porostů vůči celkové zemědělské ploše. Cílem je neodchýlit se o tohoto poměru o více než 5 %. Pokud k takové situaci nedojde, obecně se povinnost zachování určitého poměru trvalých travních porostů jednotlivých zemědělců nedotkne. Ale v případě, že se v budoucnu za Českou republiku zjistí významnější změna v poměru mezi trvalými travními porosty a celkovou zemědělskou plochou, pak bude nezbytné přistoupit k mechanismu zpětného zatravnění a odchylku tak vrátit do stanovených mezí.

K výše uvedeným třem složkám greeningu doplňujeme další možnost, jak naplnit podmínky pro přiznání platby, nicméně tato bude zavedena až od roku 2016. Jedná se o využití tzv. ekvivalentních neboli rovnocenných postupů, které představují stejný nebo větší přínos pro životní prostředí. Těmito postupy budou vybrané dotační tituly Programu rozvoje venkova a žadatel tak bude mít právo plnit podmínky greeningu jejich prostřednictvím. Konkrétně jde o agroenvironmentálně-klimatické opatření, podopatření Zatravnění orné půdy, Zatravnění drah soustředěného odtoku, Biopásy a Ochrana čejky chocholaté, přičemž pro účely greeningu bude možné využít jedno nebo více z nich.

Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními

I v novém programovém období je v rámci Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 (dále jen „PRV 2014-2020“) plánována podpora pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními, které jsou spíše známy pod pojmem méně příznivé oblasti (LFA). Smyslem těchto plateb je kompenzovat dodatečné náklady a ušlé příjmy v souvislosti s omezením zemědělské produkce a tím zachovat udržitelné systémy hospodaření v těchto oblastech, kde leží více než polovina zemědělského půdního fondu v ČR.

Problematika poskytování plateb LFA je ošetřena články 31 a 32 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 (dále jen „nařízení č. 1305/2013“), které zavádí řadu nových prvků, které je nutné zohlednit při nastavování podmínek pro poskytování plateb.

Stěžejním novým prvkem je povinnost provést nové vymezení ostatních LFA oblastí (LFA-O) na základě souboru jednotných biofyzikálních kritérií nejpozději od roku 2018. Ministerstvo zemědělství se rozhodlo využít možnosti dané nařízením č. 1305/2013 a redefinici provést až od roku 2018, což umožní do této doby poskytovat platby v LFA-O na základě podmínek daných Programem rozvoje venkova ČR na období 2007-2013, tj. na travní porosty mající pozitivní vliv na zabránění eroze půdy a kvalitu vody. Od roku 2018 bude, s ohledem na povinnosti vyplývající z evropského legislativního rámce, podpora poskytována na celou zemědělskou půdu ve všech vymezených oblastech LFA. Dalšími novinkami, které je nutné zohlednit, je povinnost poskytovat platby LFA pouze aktivnímu zemědělci, povinnost poskytovat platbu na veškerou zemědělskou půdu a povinnost nastavit systém postupného snižování plateb od určité prahové hranice výměry, tzv. degresivita. A naopak z povinných

požadavků na zemědělce je odstraněn závazek hospodaření v oblastech LFA pět let od prvního poskytnutí platby (netýká se však již započatých závazků).

Při respektování výše uvedených nových podmínek je v rámci PRV 2014-2020 navrhována následující podoba opatření LFA.

Pokud se jedná o kritéria pro vymezení jednotlivých typů LFA, zůstávají v platnosti ta používaná již v PRV 2007-2013. Pouze v případě horských LFA (LFA-H) dochází k úpravě vnitřní diferenciaci platby, kdy budou horské oblasti nově rozděleny do pěti podoblastí na základě průměrné nadmořské výšky katastrálního území a na základě podílu plochy se svažitostí nad 15 % v daném území.

Pro poskytnutí platby jsou navrhovány následující podmínky:

LFA-H, LFA-S

- podmínka aktivního zemědělce a degresivity
- platba na veškerou zemědělskou půdu
- podmínka minimální každodenní intenzity chovu hospodářských zvířat 0,3 VDJ/ha z.p. (bude předmětem vyjednávání s EK) v kontrolním období (1.6.-30.9.) – od roku 2017 je navrhováno zvýšení na 0,35 VDJ/ha.

nový výpočet platby LFA-O (do roku 2018)

- podmínka aktivního zemědělce a degresivity
- platba pouze na travní porosty
- podmínka minimální každodenní intenzity chovu hospodářských zvířat 0,3 VDJ/ha TP (zvýšení z 0,2 VDJ v současném období) – od roku 2017 je navrhováno zvýšení na 0,35 VDJ/ha.

Pro LFA-H je navrhována platba ve výši 101 EUR/ha z.p. (bude dále diferencována v závislosti na míře přírodního znevýhodnění v rozmezí 82 % – 136 %), pro LFA-S ve výši 83 EUR/ha z.p. a pro LFA-O ve výši 82 EUR/ha TP resp. 57 EUR/ha TP.

Prahové hodnoty pro uplatnění degresivity (snížení plateb) jsou navrhovány na úrovni nad 1 000 ha a nad 2 500 ha, přičemž platba by se po překročení těchto prahových hodnot snižovala o 10 % (u výměry zemědělské půdy nad 1000 ha) a 15 % (u výměry zemědělské půdy nad 2500 ha).

Výše uvedené podmínky a platby jsou navrhovány pro období do roku 2018, kdy dojde k jejich revizi v souvislosti s povinnou redefinicí LFA-O. U oblastí LFA - H již bude rozsah podpor zachován. Vzhledem k povinnosti provést revizi vymezení se předpokládá, že převážná část současných oblastí LFA – S přejde v rámci redefinice do kategorie LFA – O.

Platby na oblasti LFA mohou být rovněž realizovány z I. pilíře v rámci přímých plateb, Ministerstvo zemědělství se ale rozhodlo tyto platby LFA v I. pilíři neposkytovat.

Platby v rámci sítě Natura 2000 na zemědělské půdě

Stejně jako podpora LFA bude v programovém období 2014-2020 pokračovat poskytování plateb zemědělcům hospodařícím v oblastech Natura 2000. Smyslem těchto plateb je kompenzovat dodatečné náklady a ušlé příjmy a tím zachovat udržitelné hospodaření v oblastech Natura 2000 nebo v územích na ně navazujících.

Problematika poskytování těchto plateb je ošetřena článkem 30 nařízení č. 1305/2013, který umožňuje poskytovat platby rovněž na lesní půdu v oblastech Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě, nicméně Ministerstvo zemědělství se rozhodlo této možnosti nevyužít.

Podpora bude zacílena na travní porosty v oblastech Natura 2000, které jsou zároveň vymezeny jako 1. zóny NP a CHKO, popř. do území 1. zón NP a CHKO mimo oblasti Natura 2000, které na oblasti Natura 2000 navazují. Platba kompenzující zákaz hnojení (intenzifikační nástroje) v 1. zónách je navrhována ve výši 85 EUR/ ha travního porostu.

5. díl

Dotace na provádění pozemkových úprav a na agroenvironmentální opatření, platby za tzv. ozelenění neboli greening (část II.)

5.8.2014

Další informace k nové SZP

Dotace na tzv. ozelenění neboli greening (část. II)

V dnešním pokračování o greeningu se budeme podrobněji věnovat podmínkám využití různých (diverzifikace) plodin a zachování trvalých travních porostů.

Evropská legislativa formuluje pravidla diverzifikace plodin poměrně komplikovaně – odlišuje je pro různé velikosti podniku, stanovuje limity pro zastoupení jednotlivých plodin a zároveň uvádí řadu výjimek pro případy pěstování trávy a bylinných pícnin na orné půdě nebo půdu ležící ladem.

Základní podmínky jsou odvozeny od velikosti podniku, na kterém zemědělec hospodaří. Pokud má podnik více než 10, ale méně než 30 ha orné půdy, pak by na ní měl pro přiznání greeningové platby pěstovat alespoň 2 plodiny. Hlavní plodina přitom může zabírat maximálně 75 % orné půdy. Pokud podnik hospodaří na více než 30 ha orné půdy, pak je na ní třeba pěstovat alespoň 3 plodiny. Hlavní plodina opět může zabírat maximálně 75 % a dvě hlavní plodiny společně maximálně 95 % orné půdy.

Poměry mezi hlavními plodinami nemusí být splněny, pokud se na více než 75 % orné půdy pěstují trávy nebo bylinné pícniny, případně je to půda ležící ladem. Požadovaný počet plodin však musí být dodržen a zároveň pro zbývající ornou půdu platí podmínka, že hlavní plodina nesmí pokrývat více než 75% zbývající orné půdy.

Zemědělci si pro výpočet poměru jednotlivých plodin mohou k ploše přičíst výměru krajinných prvků, které jsou její součástí.

Za plodinu se pro účely diverzifikace považuje:

- jakákoli kultura z různých rodů rostlin podle definice botanického systému klasifikace plodin;
- kultura kteréhokoli druhu brukvovitých, lilkovitých a tykvovitých
- půda ponechaná ladem;
- trávy či jiné bylinné pícniny.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

Ozim a jařina, přestože by plodiny náležely do stejného rodu, se počítají jako odlišné plodiny. Naopak různé druhy směsi se jako různé plodiny uznat nemohou. Podsev také není samostatnou plodinou, započítává se do plochy hlavní plodiny.

Povinnosti diverzifikace se nevztahují zejména na následující případy:

- zemědělce, které hospodaří na menší výměře než 10 ha
- pokud trvalé travní porosty představují více než 75 % zemědělské plochy a přitom výměra zbývající orné půdy nepřesáhne 30 ha
- pokud se na více než 75 % orné půdy pěstuje tráva nebo jiné bylinné pícniny, případně jde o půdu ponechanou ladem (nebo je možná kombinace těchto využití orné půdy), a přitom výměra zbývající orné půdy nepřesáhne 30 ha;

Plnění podmínek diverzifikace se bude posuzovat za období od 1. června až 31. srpna daného roku.

Další podmínkou greeningu je zachování ploch trvalých travních porostů, resp. udržení určitého poměru trvalých travních porostů vůči zemědělské ploše, a to na národní úrovni. Jednotlivé zemědělské podniky, pokud nejsou vázány jinými závazky, obecně nebudou mít povinnost udržovat poměr trvalých travních porostů. Nicméně v určitých případech bude rozorání omezeno. Jedná se o tzv. environmentálně citlivé plochy, do kterých patří oblasti Natura 2000, 1. zóny chráněných krajinných oblastí a národní parky, travní porosty na silně erozních oblastech, půdní bloky s kulturou travní porost, které přiléhají k vodnímu toku, v LPIS vymezené podmáčené a rašelinné louky a travní porosty v 3. aplikačním pásmu zranitelné oblasti dusičnany. V případě zjištění rozorání travních porostů v těchto environmentálně citlivých lokalitách bude zemědělec povinen zajistit obnovu travního porostu.

Provádění pozemkových úprav a na agroenvironmentální opatření

Pozemkové úpravy

Stejně jako v předchozím programovém období 2007 – 2013 bude i nadále pokračovat podpora provádění pozemkových úprav.

Dotace bude v novém programovém období 2014 - 2020 poskytována v rámci dotačního titulu **4.3.1 Pozemkové úpravy**. Příjemcem dotace bude tak jako v předchozím období Státní pozemkový úřad - pobočky krajských pozemkových úřadů. Příjemce je takto stanoven s ohledem k Operačnímu programu Životní prostředí (dále jen „OPŽP“), aby nedocházelo k překryvu poskytovaných podpor. OPŽP poskytuje podporu dalším subjektům.

Dotace bude poskytována na geodetické projekty a realizaci plánů společných zařízení. V rámci geodetických projektů bude podporováno: zaměření území a všech polohopisných prvků a další geodetické práce prováděné za účelem zpracování návrhu pozemkových úprav, vytyčení nově navržených pozemků na základě schváleného návrhu pozemkových úprav a vyměřování

pozemků na základě § 21a zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Realizace plánů společných zařízení na základě schváleného návrhu pozemkových úprav bude zahrnovat: opatření ke zpřístupnění pozemků, protierozní opatření pro ochranu půdního fondu, vodohospodářská opatření sloužící k neškodnému odvedení nebo rozlivu povrchových vod, ochraně území před záplavami a k zvýšení retenční schopnosti krajiny a opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability krajiny.

Důraz bude kladen především na realizaci společných zařízení řešící ochranu zemědělské půdy před erozí, sídla či území před povodní nebo retenci vody v krajině.

Agroenvironmentální – klimatické opatření (AEKO)

Dále bude v novém programovém období 2014 – 2020 pokračovat podpora environmentálních opatření v rámci Programu rozvoje venkova (PRV). Provádění opatření AEKO je nově ustanoveno článkem 28 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 (dále jen „nařízení č. 1305/2013“). Ve srovnání s Agroenvironmentálním opatřením PRV 2007 – 2013 (AEO) došlo k několika změnám. Oproti předcházejícímu programovému období dojde k přejmenování AEO na **Agroenvironmentálně – klimatické operace (AEKO)**, princip opatření však zůstává totožný, stejně tak zůstává obdobná struktura opatření. I nadále bude podporována Integrovaná produkce ovoce, vína a zeleniny, Ošetřování travních porostů, Zatravňování orné půdy a Biopásy. Nově přibylo podopatření Ochrana hnízdišť čejky chocholaté a Zatravňování drah soustředěného odtoku.

Mezi zásadní změny patří v první řadě vyčlenění ekologického zemědělství, které bude podporováno v rámci samostatného opatření Ekologické zemědělství. Z AEKO byl též vyřazen titul Pěstování meziplodin, který bude realizován jako jedno z opatření ke splnění podmínek ozelenění v rámci přímých plateb I. pilíře SZP. Dále byla zavedena povinnost členskému státu zajistit, aby nedošlo k tzv. „dvojímu financování“, což mimo jiné znamená, že v případě kombinace Ekologického zemědělství a některých nadstavbových titulů Ošetřování travních porostů, nebo v případě použití některých titulů AEKO jako tzv. „ekvivalentní postupy“ pro splnění podmínek ozelenění bude od platby AEKO odečítána částka úměrná překryvu činností. Závazky budou i nadále realizovány jako pětileté, s možností uzavírání kratších závazků po uplynutí tohoto počátečního závazku. Kratší závazky nebude možné uzavírat v podopatření Zatravňování orné půdy a Zatravňování drah soustředěného odtoku.

V Integrované produkci révy vinné jsou nově zavedeny dva tituly, Základní ochrana vinic a Nadstavbová ochrana vinic. V případě základní ochrany se jedná o pouze mírně upravený titul z AEO, kdežto v případě nadstavbového titulu se jedná o náročnější titul s podmínkami zajišťujícími vyšší environmentální efekt.

Podopatření Ošetřování travních porostů doznalo změn jak v nabídce, tak v podmínkách provádění jednotlivých titulů, hlavně pak v podmínkách upravujících intenzitu chovu hospodářských zvířat (tzv. zatížení VDJ). Z nabídky byl vyřazen titul Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště bahňáků, na místo kterého bylo zavedeno podopatření na orné půdě

Ochrana hnízdišť čejky chocholaté. Naopak přibyl titul Ochrana modráška, mající za cíl citlivé ohospodařování lokalit, na kterých se vyskytují tyto evropsky významní motýli. Co se týká podmínky intenzity chovu hospodářských zvířat, minimální limit zatížení je stanoven na úroveň 0,3 velké dobytčí jednotky (VDJ) na ha travního porostu (TP) a od roku 2017 pak 0,35 VDJ/ha TP. Dodržování limitu bude vyžadováno v období 1. 6. až 30. 9. kalendářního roku. Maximální limit zatížení je stanoven na 1,15 VDJ/ha TP zařazeného v daném titulu, se zohledněním zvířat, která se nepasou a 1,5 VDJ/ha veškeré zemědělské půdy žadatele. V případě titulů Druhově bohaté pastviny (DBP) a Suché stepní trávníky a vřesoviště (SSTaV) je stanoven maximální denní limit zatížení na daný půdní blok, a to ve výši 8,15 VDJ/ha TP v titulu DBP, respektive 6,5 VDJ/ha TP v titulu SSTaV.

Dále došlo k drobným úpravám podmínek provádění jednotlivých titulů, převážně limitů hnojení dusíkem.

V podporách Zatravňování orné půdy dochází k zpřesnění cílení pouze na plochy erozně ohrožené, podél vodních útvarů a v oblastech zranitelných dusičnany. Dále došlo k rozšíření nabídky druhově cenných směsí pro zatravnění.

Byla též rozšířena nabídka biopásů, kdy bude nově možné vstoupit do titulu Krmné biopásy, který je obdobou titulu Biopásy v AEO a nově též do titulu Nektarodárné biopásy, který je cílen na podporu opylovačů v zemědělské krajině.

Podopatření Ochrana hnízdišť čejky chocholaté je cílen na přesně vydefinované hnízdiště čejky a slouží k ochraně těchto hnízdišť po dobu hnízdění a raného vývoje ptáčat.

Zatravňování drah soustředěného odtoku (DSO) je cíleno pouze na plochy vymezené v evidenci půdy a má za cíl pomoci v boji proti erozi půdy a zrychlenému odtoku vody z krajiny.

Žadatelé budou moci zažádat o zařazení do všech podopatření a titulů AEKO a o dotaci za provádění AEKO ve standardním termínu 15. 4. až 15. 5. prostřednictvím tzv. „Jednotné žádosti“, a to od roku 2015.

6.díl

Dotace na tzv. ozelenění neboli greening, na opatření Ekologického zemědělství a Dobré životní podmínky zvířat

12.8.2014

Další informace k SZP

Dotace na tzv. ozelenění neboli greening (část. III)

Plochy v ekologickém zájmu – EFA

V dnešním pokračování se budeme podrobněji věnovat poslední podmínce greeningu, kterou je vyčlenění tzv. ploch v ekologickém zájmu (ecological focus area – EFA).

Pokud má zemědělský podnik více než 15 ha orné půdy, pak by od 1. ledna 2015 měl pro přiznání greeningové platby z její výměry vyčlenit alespoň 5 % jako tzv. plochu v ekologickém zájmu - EFA.

Povinnost vyčlenit EFA se nevztahuje na následující případy:

- zemědělské podniky, které mají méně než 15 ha orné půdy;
- pokud trvalé travní porosty představují více než 75 % zemědělské plochy a přitom
- výměra zbývajících orných půd nepřesáhne 30 ha;
- pokud se na více než 75 % orných půd pěstuje tráva nebo jiné bylinné pícniny, případně jde o
- půdu ponechanou ladem (nebo je možná kombinace těchto využití orných půd), a přitom
- výměra zbývajících orných půd nepřesáhne 30 ha.

Za EFA se pro plnění podmínek greeningu považují následující prvky:

a) půda ponechaná ladem

Za EFA lze považovat půdu ponechanou ladem, na které nedochází k zemědělské produkci, což vede k omezení použití pesticidů nebo hnojiv. Zákaz produkce se nevztahuje na dobrovolné činnosti, jako je výsev směsí semen planě rostoucích květin, které mají ještě zvýšit přínos pro biologickou rozmanitost.

b) krajinné prvky a terasy

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

Za EFA lze považovat krajinné prvky stanovené pro plnění podmínek dobrého ekologického a environmentálního stavu, kterými jsou mez, terasa, travnatá údolnice, solitér, skupina dřevin, stromořadí a nově definovaný prvek, příkop.

Za EFA lze považovat krajinný prvek souvrať (okraj pole), který není stanoven pro plnění podmínek dobrého ekologického a environmentálního stavu. Souvrať může být široká 1 až 20 metrů a nesmí na ní docházet k zemědělské produkci.

c) ochranné pásy podél vod

Za EFA lze považovat ochranné pásy podél vodních toků požadované v rámci současného GAEC 11 (GAEC = Dobrý zemědělský a environmentální stav), současného SMR 4 (SMR = Povinné požadavky na hospodaření) a současného SMR 9, jakož i ostatní ochranné pásy. Minimální šířka těchto ostatních ochranných pásů nesmí být menší než 1 metr. Musí se nacházet na orné půdě nebo k ní přiléhat, a to tak, že jejich dlouhé okraje jsou rovnoběžné s okrajem vodního toku nebo vodního útvaru. Podél vodních toků mohou zahrnovat také pásy s pobřežní vegetací o šířce až 10 metrů. Na ochranných pásech nesmí docházet k zemědělské produkci, čímž se rovněž zabrání použití pesticidů a omezí použití hnojiv. Pás lze využít k pastvě nebo sekání (za účelem získání píce), pokud jej lze nadále odlišit od přiléhající zemědělské půdy. Za účelem dalšího zlepšení přínosů biologické rozmanitosti by neměly být vyloučeny dobrovolné činnosti, jako je výsev směsí semen planě rostoucích květin.

d) pásy půdy ležící na okraji lesa

Za EFA lze považovat pásy kolem lesa o minimální šíři 1 metr a maximální šíři 10 metrů. Na pásech může, nebo nemusí docházet k zemědělské produkci (bude na volbě zemědělce). V případě, že nedochází k produkci, je zakázána aplikace hnojiv a přípravků na ochranu rostlin. Pás bez produkce lze využít k pastvě nebo provádět seč, ale pouze v případě, že jej lze nadále odlišit od přiléhající zemědělské půdy.

e) plochy s rychle rostoucími dřevinami (dále RRD) pěstovanými ve výmladkových plantážích bez použití minerálních hnojiv nebo přípravků na ochranu rostlin

Za EFA lze považovat ty druhy RRD, které budou stanoveny v seznamu využitelných RRD. Druhy musí splňovat podmínku ekologické vhodnosti, čímž se vyloučí druhy, které zjevně nejsou původní. Aby byl zohledněn cíl ploch využívaných v ekologickém zájmu, konkrétně chránit a zlepšovat biologickou rozmanitost, je omezeno použití minerálních hnojiv a přípravků na ochranu rostlin.

f) zalesněné plochy

Za EFA se budou považovat lesní porosty založené výsadbou v souladu s projektem zalesnění na pozemku - zalesňování zemědělské půdy dle dotačního titulu Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Program rozvoje venkova (PRV) 2007 - 2013 a 2014 – 2020.

g) plochy s meziplodinami nebo zeleným porostem vzniklým v důsledku zasetí a vyklíčení osiv

Za EFA lze považovat ty směsi meziplodin, které budou stanoveny v seznamu využitelných meziplodin. Plochy s meziplodinami musí být založeny vysetím směsi druhů plodin nebo podsevem trávy do hlavní plodiny a musí být dodrženo stanovené období pro osévání, které nesmí překročit 1. říjen.

Plochy, na kterých rostou meziplodiny, nesmí zahrnovat plochy se zimními plodinami, které se běžně osévají na podzim a jsou určeny pro sklizeň nebo pastvu. Nesmí zahrnovat ani plochy, na které se vztahují rovnocenné postupy pro diverzifikaci plodin a rovnocenné postupy prováděné formou agroenvironmentálních závazků.

h) plochy s plodinami, které vážou dusík

Za EFA lze považovat ty plodiny vážající dusík, které budou stanoveny v seznamu využitelných plodin. Tyto plodiny musí být stanoveny tak, aby splňovaly cíl reformy SZP, zlepšení biologické rozmanitosti.

Plodiny musí být na pozemku přítomny v průběhu vegetačního období a ve zranitelných oblastech musí být dodržována omezení vycházející z nitrátové směrnice.

Plochy s plodinami, které vážou dusík, nesmí zahrnovat plochy, na které se vztahují rovnocenné postupy pro diverzifikaci plodin a rovnocenné postupy prováděné formou agroenvironmentálních závazků.

Dotace na opatření Ekologického zemědělství a Dobré životní podmínky zvířat

Ekologické zemědělství

V novém programovém období 2014 – 2020 v rámci Programu rozvoje venkova bude Ekologické zemědělství (EZ) prováděno jako samostatné opatření, které je ustanoveno článkem 29 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013. I přesto, že je EZ vyčleněno jako samostatné opatření mimo Agroenvironmentálně - klimatická opatření, princip zůstává totožný s programovým obdobím 2007 – 2013. Opatření bude realizováno formou pětiletých závazků.

Zemědělci žádající o zařazení do závazku v opatření EZ budou povinni být nejpozději ke dni podání žádosti o zařazení do opatření registrovanými ekologickými zemědělci dle zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství (zákon o EZ), v platném znění. Dále bude do opatření umožněn vstup pouze zemědělcům bez souběžné konvenční produkce, s výjimkou kultur, které není možné dle zákona o EZ obhospodařovat ekologicky, např. rybník. Platby budou poskytovány pouze těm žadatelům, kteří splní podmínku tzv. „aktivního zemědělce“ (*téma Aktivního zemědělce bude součástí příštího textu tohoto seriálu – pozn. red.*). V rámci podpory

EZ ovocnářství a pěstování zeleniny budou žadatelé povinni prokázat dosaženou produkcí. Bez prokázání dosažené produkce nebude žadatelům v daném roce poskytnuta dotace. Všechny tyto podmínky mají za cíl zefektivnit poskytování podpor v rámci EZ a zvýšit důvěryhodnost systému ekologického zemědělství jako takového.

Zemědělci budou moci v opatření EZ žádat o podporu na travní porosty, sady intenzivní, sady ostatní a sady krajinnotvorné, pěstování zeleniny a speciálních bylin, vinice, chmelnice a na speciální postupy a pěstování ostatních plodin na orné půdě.

Dotace na travní porost bude podmíněna dodržáním alespoň minimální intenzity chovu hospodářských zvířat chovaných v souladu se zákonem o EZ, a to ve výši 0,3 VDJ/ha travního porostu. Dodržení podmínky minimální intenzity chovu bude vyžadováno v období od 1. 6. do 30. 9. každý rok trvání závazku. Poskytnutí dotace je dále podmíněno provedením stanovené údržby travního porostu sečením, pastvou nebo likvidací nedopasků.

V EZ bude moci žadatel požádat o podporu na tři kategorie ovocných sadů:

- Platbu na sady intenzivní obdrží žadatel na sad, který je starší tří let, nachází se na něm výsadba podporovaných druhů ovocných stromů v nízkých pěstítkových tvarech, které nejsou pěstovány z podnoží, nebo podporovaných keřů. Minimální hustota výsadby činí 500 ks jaderovin nebo 200 ks peckovin nebo 2000 ks ovocných keřů na hektar sadu. Mezi další podmínky patří předepsaná údržba sadu, povinnost sklizně a prokázání dosažené produkce a neprovádění souběžné produkce zemědělských plodin nebo pastvy v meziřadí.
- Na sady ostatní bude vyplacena dotace, pokud se bude jednat o sad s výsadbou o hustotě alespoň 100 ovocných stromů nebo 1000 ovocných keřů na hektar a který bude předepsaným způsobem obhospodařován a žadatel provede sklizeň a prokáže dosaženou produkci. V této kategorii sadů je umožněna souběžná produkce jiných zemědělských plodin v meziřadí, nebo pastva.
- V kategorii krajinnotvorných sadů budou podporovány zejména staré sady, které slouží převážně jako zdroj genetického materiálu krajových a interspecifických odrůd (odrůdy, které jsou do značné míry odolné proti houbovým chorobám, škůdcům a mrazu) a u kterých krajinnotvorná funkce převažuje nad funkcí produkční. Platbu na tento sad žadatel obdrží, pokud bude hospodařit předepsaným způsobem, bez souběžné produkce zemědělských plodin v meziřadí.

Na orné půdě bude podporováno pěstování vyjmenovaných druhů zeleniny a speciálních bylin, odplevelení dočasným zatravněním, odplevelení dočasným úhorem, pěstování trav na semeno a pěstování ostatních zemědělských plodin. V případě pěstování zeleniny a ostatních plodin bude žadatel povinen provést sklizeň, v případě pěstování zeleniny pak dodržet alespoň minimální stanovené výsevky a prokázat dosaženou produkci.

I nadále budou v EZ podporovány ekologicky obhospodařované vinice, o minimální hustotě výsadby 1800 keřů na hektar a ekologicky obhospodařované chmelnice.

Žadatelé budou moci zažádat o zařazení do opatření EZ a o dotaci ve standardním termínu 15. 4. až 15. 5. prostřednictvím tzv. „Jednotné žádosti“, a to od roku 2015.

Dobré životní podmínky zvířat

Novým opatřením Programu rozvoje venkova na období 2014 - 2020 bude opatření – Dobré životní podmínky zvířat.

Opatření Dobré životní podmínky zvířat si klade za cíl zabezpečit zlepšení životní pohody hospodářských zvířat a podpořit zajištění co možná nejvyššího komfortu zvířat v jejich chování, a to především z hlediska naplnění jejich přirozených životních potřeb. Větší důraz na oblast pohody zvířat a následná deklarace nadstandardních podmínek chovu pak povede ke zvýšení povědomí chovatelů, stejně jako spotřebitelů, ohledně přidané hodnoty v samotných chovech, ale také k větší poptávce veřejnosti a spotřebitelů po produktech vykazujících vyšší jakost. Opatření dále přispívá též k zavádění inovativních technologií chovu a postupů.

Opatření je formou jednotlivých operací zaměřeno na podporu dobrých životních podmínek v chovu skotu, kategorie krav s tržní produkcí mléka i kategorie krav bez tržní produkce mléka a také na chov prasat, kde se opatření týká především kategorie prasníček, prasnic a selat. Příjemcem podpory může být chovatel - aktivní zemědělec, který se dobrovolně zaváže k provádění podmínek v rámci jednoletého závazku jdoucího nad rámec právních předpisů nebo běžné praxe v oblasti pohody zvířat.

Cílem operace **Zvýšení lehacího prostoru v chovu dojnic** je zlepšení podmínek ustájení dojnic, a to zvýšením minimální plochy lehacího prostoru na jednu dojnici v produkčních stájích a porodnách, a to nad rámec evropských a národních právních předpisů. Smyslem této operace je zabezpečit dojnicím podmínky pro jejich přirozené chování, pocit bezpečí, pohodlí a snížení četnosti vzájemných potyček mezi nimi. Operace podporuje zajištění co možná nejvyššího komfortu zvířat při jejich přirozeném chování, a to především z hlediska odpočinku.

Stanovení podmínek a platby operace **Zlepšení stájového prostředí v chovu mléčného skotu** vychází z požadavků na pravidelnou aplikaci chemického nebo biologického přípravku v souvislosti s regulací nežádoucího hmyzu ve stájích a zajištění aplikace upravené podestýlky v chovu mléčného skotu.

Poslední podporou směřovanou do chovu mléčného skotu je operace **Výběhy/přístup k pastvě pro suchostojné krávy, která je založena na podmínce**, aby chovatel zajistil dojnicím v období stání na suchu neomezený přístup do venkovních prostor, což působí příznivě na jejich celkový zdravotní stav, zejména pohybového aparátu, dále na průběh a snadnost porodu a na zdraví a životaschopnost narozeného telete.

Operace **Zajištění zlepšení péče v zimovišti s přístupem do výběhů pro masný skot** podporuje zabezpečení optimálních podmínek ustájení základního stáda v zimním období v tzv. zimovišti. Toto období je pro úspěšnost chovu masného skotu zcela klíčové, neboť u drtivé většiny chovatelů je do zimních měsíců soustředěno telení. Pravidelný dohled a péče chovatele a ochrana před vnějšími meteorologickými vlivy dávají dobré předpoklady pro bezproblémový

průběh porodů a následný zdravý odchov telat. Podpora je dále určena na vhodné zpevnění výběhu navazujícího na zimoviště tak, aby nedocházelo před vstupem do zimoviště k rozbahnění, které by rozšířením až do lehárny zhoršovalo mikroklima s výsledným negativním vlivem pro rodící matky a narozená telata.

Podporou, která je určena pro chovatele prasat, je operace **Zlepšení životních podmínek pro prasničky a prasnice**, která v sobě sdružuje provádění tzv. turnusového provozu u jmenovaných kategorií zvířat, kontrolu spárků prasnic po odstavu selat a závazek, že první přípuštění prasniček bude provedeno nejdříve ve věku 230 dní.

Vzhledem k tomu, že selata po odstavu jsou nejchoulostivější věkovou kategorií v chovu prasat, zajištění nadstandardní plochy pro tuto kategorii podporou v rámci operace **Zvětšení plochy pro selata**, jim umožní vyšší aktivitu a napomůže k lepšímu zvládnutí poodstavového šoku. Druhou operací směřovanou do této kategorie zvířat je **Zajištění nezarošované plochy u selat**, kde podmínkou poskytnutí podpory je, pro účely ležení selat, ponechání části nezarošované podlahy, např. zaslepením stávajících roštů.

7.díl

Dobrovolná podpora vázaná na produkci, dotační podpora spolupráce subjektů v zemědělství a potravinářství a téma diverzifikace

19.8.2014

další informace k nové SZP

Jak již zaznělo v předchozích článcích, od roku 2015 dozná podoba I. pilíře Společné zemědělské politiky, tedy přímých plateb, značných změn. Kromě dříve představené jednotné platby na plochu (SAPS) a ozelenění (greening) bude dalším prvkem vícesložkového modelu výplaty přímých plateb dobrovolná podpora vázaná na produkci.

Na období 2015 – 2020 Česká republika rozhodla o podpoře citlivých sektorů ve výši 15 % roční obálky na přímé platby, jde o průměrnou roční částku zhruba 3,46 mld. Kč. Finanční prostředky budou směřovat na brambory určené na výrobu škrobu, chmel, ovoce, zeleninu, konzumní brambory, cukrovou řepu, bílkovinné plodiny, masná telata, do mléčného sektoru, a na pasené ovce a kozy. Nicméně jde o návrh, ke kterému Evropská komise může během podzimu letošního roku vyjádřit doporučení k úpravám. Nastavení tohoto opatření navazuje na

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

zvláštní podporu dle čl. 68, jež mířila do odvětví brambor určených na výrobu škrobu, chmele, krav bez tržní produkce mléka, do sektoru mléka, a na pasené ovce a kozy. V minulých letech byla uplatňována ve výši 3,5 %, v letošním roce došlo k navýšení na 6,5 % roční obálky přímých plateb. Dochází tedy nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků.

Pro jednotlivé podporované sektory zde uvádíme pouze přehled zásadních podmínek, ostatní budou i se souvisejícími minimálními požadavky na úroveň produkce, množství, výsev nebo výsadbu zahrnuty v připravovaném nařízení vlády. Základní podmínkou poskytování plateb pro všechna odvětví rostlinné výroby je minimální výměra zemědělské půdy ve výši 1 ha v LPIS nebo v registru sadů.

Podporu na škrobové nebo konzumní brambory získá ten, který mimo jiné použije při výsadbě uznanou sadbu v množství min. 2 t/ha. Zároveň v případě škrobových brambor dodá výrobcí škrobu brambory ve stanoveném minimálním množství škrobu z hektaru a u konzumních brambor prodá jejich určité minimální množství z hektaru.

Sektor ovoce je rozdělen na dvě opatření podle pracnosti pěstování jednotlivých druhů s odpovídajícími dvěma sazbami. V rámci těchto dvou opatření budou podporovány jabloně, meruňky, hrušně, třešně, slivoně, broskvoně, višně, rybíz černý, rybíz červený, maliník a jahodník. Platba bude poskytnuta pouze na produkční sady vysázené v roce 1995 a později, zároveň žadatel prokáže určitou minimální úroveň produkce. V případě jahodníku je naopak podmínkou založení nové plantáže ve stanoveném období po ukončení životnosti staré plantáže. Žadatelé dále u jednotlivých druhů splní kritérium minimálního počtu životaschopných jedinců na hektar. U peckovin to bude 200 ks/ha, u jádrovin 500 ks/ha, pro drobné ovoce (mimo jahodník) 2 000 ks/ha a pro jahodník 20 000 ks/ha.

Podobně jako u ovoce, je dle pracnosti rozděleno odvětví zeleniny a to rovněž na dvě opatření s dvěma sazbami. Podpora bude směřovat na košťálovou zeleninu (zelí hlávkové, kapusta hlávková, kapusta růžičková, květák, brokolice, kedluben), kořenovou zeleninu (mrkev, petržel kořenová, pastinák, celer bulvový, ředkev, ředkvička, řepa salátová), plodovou zeleninu (rajče, paprika, okurky nakládačky, okurky salátové, cuketa, kukuřice cukrová, tykve), cibulová zelenina (cibule, cibule šalotka, česnek, pór), listovou a stonkovou zeleninu (salát, čekanka salátová, pekingské zelí, celer řapíkatý, pažitka, chřest, reveň, celer naťový, špenát, petržel naťová), a luskovou zeleninu (hrách zahradní, fazol zahradní). Pro získání podpory pěstitel splní podmínku minimálního výsevu či výsadby daného zeleninového druhu na hektar.

Podporovanými bílkovinnými plodinami jsou hrách, bob, lupina, sója, vojtěška, jetel a jejich směsi s obilovinami, přičemž zastoupení bílkovinných plodin činí v těchto směsích víc než 50 %, směsi bílkovinných plodin s trávou nejsou povoleny. Současně je podpora na bílkovinné plodiny podmíněna chovem hospodářských zvířat v minimální intenzitě 3 VDJ/ha podporovaných proteinových plodin v referenčním období od 1. června do 30. září.

Ke splnění podmínek podpory na masné tele vykáže žadatel jeho narození v období od 1. dubna předcházejícího roku do 31. března roku podání žádosti, zároveň matkou telete musí být kráva

chovaná v systému bez tržní produkce mléka a otcem telete musí být býk masného typu skotu evidovaný v ústředním registru plemeníků.

Na sektor mléka bude podpora poskytnuta žadateli chovajícím krávy v systému s tržní produkcí mléka na hospodářství registrovaném v ústřední evidenci k 31. březnu příslušného kalendářního roku a současně podmíněna minimálním počtem 2 VDJ. Podpora nebude poskytnuta na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka v případě, že je již ve stejném kalendářním roce na ni požadována platba na masné tele a naopak.

Podporu na ovce a kozy získá žadatel, který chová a pase bahnice nebo kozy na travních porostech v období nejméně od 15. května do 11. září příslušného kalendářního roku na hospodářství registrovaném v ústřední evidenci.

Z minulých zkušeností, zejména ze zvláštní podpory na citlivé sektory dle čl. 68, je patrné, že by žadatelé měli dbát na řádné uvádění údajů do ústřední evidence, zejména včasné nahlašování narození zvířat a ohlašování pohybů zvířat, a v neposlední řadě u ovcí a koz důkladně vést pastevní deník.

Dobrovolná podpora vázaná na produkci na období 2015 – 2020

Citlivé sektory	Průměrná roční částka
Brambory určené na výrobu škrobu	85 mil. Kč
Chmel	85 mil. Kč
Ovoce	100 mil. Kč
Zelenina	100 mil. Kč
Konzumní brambory	50 mil. Kč
Cukrová řepa	450 mil. Kč
Bílkovinné plodiny	462 mil. Kč
Masné tele	668 mil. Kč
Dojnice	1 384 mil. Kč
Ovce a kozy	78 mil. Kč

Dotační podpora spolupráce subjektů v zemědělství a potravinářství

S cílem podpořit rozvoj inovací a efektivní spolupráci subjektů působících v oblasti zemědělství a potravinářství bylo do PRV nově zařazeno opatření Spolupráce.

V rámci operace **16.1.1 Podpora operačních skupin a projektů EIP** bude podporováno zakládání a fungování tzv. Operačních skupin, které svou činností budou naplňovat koncept Evropského inovačního partnerství (EIP). Operační skupina se zformuje kolem konkrétního problému, který hodlá v rámci projektu řešit. Problém by se neměl týkat konkrétního podniku, ale měl by mít obecný charakter (např. minimalizace posklizňových ztrát či prodloužení trvanlivosti potravin bez využití chemických látek). Po jeho vyřešení Operační skupina zaniká.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

Hrazeny budou náklady spojené s vypracováním akčního plánu a studie proveditelnosti a následné provozní náklady. Zároveň bude poskytována podpora na přímé investiční výdaje, které budou souviset se zavedením inovace u zemědělského či potravinářského subjektu do praxe. Operační skupina musí být složena minimálně ze dvou subjektů. Jedním ze subjektů musí být podnikatel, u kterého bude inovace zaváděna. Druhý subjekt pak musí působit v oblasti vědy a výzkumu. Maximální počet členů operační skupiny není omezen. Do spolupráce se mohou zapojit poradci, nevládní organizace či další aktéři působící na venkově. Založit operační skupinu a usnadnit její fungování by měl tzv. broker (inovační zprostředkovatel). Důležitým aspektem v rámci této operace je povinnost sdílet výsledky projektu na evropské i národní úrovni.

Na zavádění inovací bude zaměřena též operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií**. Tato podpora je jako jediná z opatření Spolupráce známa žadatelům o dotace již z programového období 2007 – 2013. I v novém programovém období bude moci zemědělský podnikatel či výrobce potravin nebo krmiv požádat o podporu projektu na vývoj a zavedení inovativního (zcela nového, nebo významně vylepšeného) výrobního postupu, zařízení či výrobku na základě spolupráce s výzkumnou institucí. Na rozdíl od EIP řeší toto opatření problémy či potřeby konkrétních podniků, i zde budou dotovány výdaje na spolupráci. Dotaci na investice související se zavedením inovace pak bude možné získat buď přímo v rámci této operace, nebo z opatření Investice do hmotného majetku, kde budou inovační projekty zvýhodněny.

Spolupráce nejméně dvou subjektů bude podporována také v dalších operacích PRV. Společný pro tyto operace je způsob rozdělení způsobilých nákladů na vlastní spolupráci (např. vypracování podnikatelského plánu, studie proveditelnosti, provozní náklady projektu) a na přímé investiční náklady související s projektem. Na spolupráci mikropodniků z oblastí zemědělství, lesnictví nebo potravinářství je zaměřen dotační titul **16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů**. Subjekty budou moci žádat o podporu na pořízení či sdílení společných technologií, strojů a zařízení.

Dotační titul **16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů** je určen zemědělským podnikům, výrobcům potravin, subjektům podnikajícím v oblasti služeb pro zemědělství a potravinářství, obcím a jejich svazkům, místním akčním skupinám i nevládním neziskovým organizacím zastupujícím zemědělce nebo zpracovatele potravin, a to bez omezení velikosti. Příkladem takové spolupráce je realizace společného prodeje ze dvora nebo prodeje v místní prodejně, společná organizace přímého prodeje spotřebiteli (tzv. bedýnkový prodej) nebo společného prodeje velkoobchodatelům (např. nemocnice či jídelny).

Společné investiční akce při zpracování a dalším využití biologicky rozložitelného odpadu (kompostárny) a při zpracování a dalším využití biomasy za účelem výroby alternativních paliv (tvarovaná biopaliva) bude podporovat operace **16.6.1 Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie a v průmyslových procesech**. Tak jako v předešlých operacích, i zde je vyčleněna široká škála možných příjemců dotace - zemědělský podnikatel, výrobce potravin, podnikatelský subjekt, obce a svazky obcí.

Diverzifikace

Nadále bude pokračovat též podpora nezemědělských podnikatelských činností, a to prostřednictvím podopatření **6.4 Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností**. Oproti předchozímu období bude možné projekty realizovat na území celé České republiky s výjimkou území hl. města Prahy. Podopatření je určeno pouze zemědělským podnikatelům. Podopatření je rozděleno do třech tematických operací.

V rámci operace **6.4.1 Investice do nezemědělských činností** bude možné žádat na vybrané činnosti uvedené v Klasifikaci ekonomických činností (CZ-NACE). Podpora bude směřovat zejména do oblasti zpracovatelského průmyslu, maloobchodu a stavebnictví. V rámci této operace může být podpořena výroba „anexových“ produktů (produkty uvedené v příloze I Smlouvy o fungování EU) za předpokladu, že tuto aktivitu z větší části doplní činnost, jejímž výstupem jsou tzv. „neanexové“ produkty. Podporovány budou jednak stavební výdaje na vybranou provozovnu, ale také strojní zařízení a technologie potřebné pro provoz dané činnosti. Možným projektem může být například výstavba či stavební obnova pivovaru, truhlářské dílny, autoservisu, či maloobchodní prodejny. V rámci této operace budou zvýhodňovány zejména projekty, jejichž realizací vzniknou nová pracovní místa.

O podporu nezemědělské podnikatelské činnosti v oblasti venkovské turistiky bude možné žádat v rámci operace **6.4.2 Podpora agroturistiky**. Podpora bude směřovat na stavební výdaje ve vazbě na malokapacitní ubytovací zařízení (kapacita musí činit nejméně 6, maximálně však 40 lůžek), které zahrnuje stravování a další budovy a plochy v rámci turistické infrastruktury, sportoviště a příslušné zázemí. Možným projektem může být například vytvoření agropenzionu s jízdárnou a hipostanicí jako širší využití zemědělské farmy. Preferovány budou opět projekty tvořící pracovní místa.

Podpora investic do zařízení na výrobu tvarovaných biopaliv či do nové výstavby bioplynových stanic bude realizována v rámci operace **6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů**. Výkon bioplynové stanice (BPS) nesmí přesáhnout 500 kW a roční vstup surovin do BPS musí být min. z 30 % celkové hmotnosti (t) tvořen kejudou prasat. Dále bude v případě BPS požadováno účelné využití minimálně 10 % disponibilního tepla z celkové předpokládané roční výroby stanovené energetickým auditem a maximálně 20 % roční energetické hodnoty cíleně pěstované biomasy jako vsázkového materiálu. V rámci této operace budou zvýhodňovány zejména projekty, které jsou příznivější pro životní prostředí.

8.díl

Podmínky tzv. aktivního zemědělce a naplňování metody LEADER prostřednictvím Místních akčních skupin

8.9.2014

další informace k nové SZP

Aktivní zemědělec

Poslední ze série článků o nových podmínkách, které přímé platby čekají od příštího roku, se věnuje podmínce tzv. aktivního zemědělce. Aktivní zemědělec se přitom nebude posuzovat jen pro přímé platby, ale vztahuje se také na některá opatření Programu rozvoje venkova, např. na podporu LFA nebo ekologické zemědělství. Cílem tohoto nově zaváděného požadavku je poskytnout dotace především těm žadatelům, pro které je zemědělství hlavním zdrojem obživy.

Splnění podmínky aktivního zemědělce se nevztahuje na menší zemědělce. Ti žadatelé, kteří nedosáhnou roční částky přímých plateb 5000 €, což velmi přibližně odpovídá 20 ha, nebudou muset prokazovat, že plní podmínku aktivního zemědělce. U všech ostatních bude v prvním kroku prověřeno, zda v rámci svých podnikatelských činností neprovozují jednu z aktivit, stanovených evropskou legislativou. Jedná se o následující činnosti: provozování letiště, železniční služby, vodní díla, dále služby v oblasti nemovitostí, provozování stálých sportovních a rekreačních areálů.

Žadatelům, kteří kromě zemědělství provozují některou z těchto podnikatelských aktivit, a nejsou tak a priori považováni za aktivní zemědělce, se v dalším kroku umožňuje prokázat, že se zemědělstvím v určitém rozsahu zabývají a že tedy mají nárok na přímé platby (a některé další podpory Společné zemědělské politiky).

Požadavek aktivního zemědělce je splněný, pokud roční příjem z přímých plateb činí alespoň 5 % částky těch příjmů, které nepocházejí ze zemědělské činnosti. Druhou možností je doložit, že alespoň třetina z celkových příjmů žadatele jsou příjmy ze zemědělské činnosti. Splněním jednoho z těchto požadavků je zároveň splněna podmínka aktivního zemědělce, v opačném případě není možné přímé platby poskytnout. Je důležité doplnit, že posuzování aktivního zemědělce probíhá při úvodních kontrolách jednotných žádostí.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

Pro zjednodušení uvádíme následující schéma:

Mladý zemědělec

Součástí přímých plateb bude nově také zvýšená dotace pro mladé začínající zemědělce. Jedná se o 25% příplatek k základní sazbě SAPS, tedy velmi přibližně o 30 € na hektar, ale pouze do výměry 90 ha. Na každý další hektar nad tento limit bude vyplácena jen sazba SAPS (a při splnění podmínek také greeningová platba). O příplatek z titulu mladého zemědělce může požádat každý zemědělec podávající jednotnou žádost na zemědělskou plochu, který poprvé zahajuje zemědělské podnikání, nebo ho zahájil nejpozději pět let před podáním své první jednotné žádosti. Žadateli – mladému zemědělci nemůže být v roce podání žádosti více než 40 let. Příplatek se poskytuje maximálně pět let, ovšem tato doba se zkracuje o počet let, které uplynuly od zahájení zemědělského podnikání.

Naplňování metody LEADER prostřednictvím Místních akčních skupin

Metoda LEADER je iniciativou propojující aktivity rozvíjející venkovskou ekonomiku. Hlavním cílem je intenzivně podporovat rozvoj venkova prostřednictvím místních obyvatel. Implementace metody LEADER probíhá prostřednictvím tzv. Místních akčních skupin (MAS). MAS je místní partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem působící na vymezeném subregionálním území, pro něž navrhuje a provádí strategii. Hlavním úkolem MAS je aktivizace občanů daného území, budování partnerství, sjednocování lidí a podporování dobrovolné činnosti na všech úrovních aktivit obyvatel venkova.

V rámci programového období 2007 – 2013 byla podpora MAS umožněna jen prostřednictvím Programu rozvoje venkova. MAS podpořené v rámci osy IV získaly finanční prostředky nejen na realizaci své strategie území, ale zároveň na provozní výdaje a výdaje spojené s pořádáním informačních a propagačních akcí. Další podpora, kterou mohly využít všechny MAS i nepodpořené, byla zaměřena na realizaci projektů spolupráce.

V novém programovém období bude podpora MAS rozšířena do ostatních Evropských strukturálních a investičních fondů, přes které je možné využít metodu LEADER jako

komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). K implementaci CLLD se k Programu rozvoje venkova připojí Integrovaný regionální operační program (pod Ministerstvem pro místní rozvoj), Operační program Zaměstnanost (pod Ministerstvem práce a sociálních věcí) a Operační program Životní prostředí (pod Ministerstvem životního prostředí). Provozní náklady a náklady na oživení strategií komunitně vedeného místního rozvoje budou hrazeny prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Od 24. 11. 2014 do 22. 5. 2015 mohou MAS předkládat Žádosti o standardizaci na centrální pracoviště Státního zemědělského a intervenčního fondu. Splnění standardů bude posuzováno dle Metodiky pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014 – 2020, která definuje standardy pro přijatelnost MAS, vymezuje postup procesu standardizace MAS a specifikuje potřebné dokumenty předkládané při standardizaci. Standardy jsou rozděleny do pěti tematických okruhů - územní působnost, místní akční skupina, orgány MAS, kancelář MAS a institucionalizace MAS. Splněním standardů uvedených v Metodice MAS prokážou, že jsou schopny vykonávat činnosti stanovené v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013.

MAS, které získají osvědčení o splnění standardů, mohou předkládat žádosti o podporu strategií komunitně vedeného místního rozvoje Ministerstvu pro místní rozvoj. Příjem žádostí musí být spuštěn nejpozději 3 měsíce po spuštění příjmu žádostí o standardizaci MAS, tzn. do 24. 2. 2015. MAS předkládá ke schválení a realizaci pouze jednu strategii. Předložené strategie budou hodnoceny ve třech fázích. Nejdříve prochází kontrolou formálních náležitostí a hodnocením přijatelnosti. Dále jsou předány dotčeným řídicím orgánům, kdy je posouzen soulad strategie s cíli konkrétního programu. S MAS, jejichž strategie vyhoví požadavkům hodnotícího procesu a budou akceptovány všemi dotčenými řídicími orgány programů, bude podepsáno Memorandum o realizaci integrované strategie.

Operace 19.2.1 Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje je zaměřena na aktivity připravené a realizované konečnými příjemci, které naplňují cíle strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) příslušné MAS, jsou vybrané danou MAS a jsou zároveň financovatelné z PRV. Z PRV prostřednictvím SCLLD mohou být realizovány následující oblasti:

- Předávání znalostí a informační akce (čl. 14)
- Investice do hmotného majetku (čl. 17 1.a), b))
- Podpora investic související s rozvojem, modernizací nebo přizpůsobením se zemědělství a lesnictví – Pozemkové úpravy a Lesnická infrastruktura (čl. 17 1.c))
- Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti, podpora investic na založení a rozvoj nezemědělských činností (čl. 19 1. b))
- Podpora předcházení poškozování lesů lesními požáry, přírodními katastrofami a katastrofickými událostmi a obnova poškozených lesů (čl. 24 1.a), d))
- Podpora investic ke zvýšení odolnosti a ekologické hodnoty lesních ekosystémů (čl. 25)
- Podpora investic do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh (čl. 26)
- Spolupráce (čl. 35 1.a))

Projekty k realizaci vybírá MAS prostřednictvím své Výběrové komise na základě předem stanovených výběrových kritérií. Příjemci podpory jsou koneční žadatelé z území MAS, jež odpovídají definici žadatelů realizovaných opatření. MAS nemůže být příjemcem dotace. Výše podpory závisí na konkrétním typu opatření a výše způsobilých výdajů na projekt se bude pohybovat v rozmezí od 50 tis. Kč do 5 mil. Kč.

V rámci operace **19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místních akčních skupin** bude podporována realizace projektů spolupráce mezi MAS a dalšími partnerstvími, jejichž výstupy překračují hranice území jedné MAS. Budou podporovány jak projekty založené na spolupráci v rámci členského státu, tak projekty založené na spolupráci mezi územními celky v několika členských státech či ve třetích zemích. Spolupráce mezi jednotlivými MAS přispívá k přenosu zkušeností a příkladů dobré praxe. Příjemcem pomoci může být jen MAS, jejíž SCLLD byla schválena k podpoře z PRV. Projekt musí být v souladu s SCLLD a musí vykazovat přidanou hodnotu spolupráce. Způsobilými výdaji jsou výdaje na vlastní realizaci projektů i náklady na řízení těchto projektů. Podpora se poskytuje až do výše 80 % způsobilých výdajů. Výše způsobilých výdajů na projekt se bude pohybovat v rozmezí od 50 tis. Kč do 5 mil. Kč. Odlišně od stávajícího systému bude probíhat příjem a schvalování žádostí o dotaci v rámci tohoto dotačního titulu. Příjem žádostí bude probíhat prostřednictvím průběžného příjmu na platební agentuře, kdy výběr projektů k realizaci bude provádět sama MAS.

Zdroj: Ministerstvo zemědělství

Grafická úprava: KIS Středočeského kraje

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
Evropa investuje do venkovských oblastí.

